

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Tit. XIV. De Precariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

ralium ad Ecclesias pertinentium, etiam rationes exigere possunt ab ipsis. Oppones. Non licet agere contra proprium factum, præsertim juratum. *arg. c. 8. de donat. § c. 8. de concess. præb.* Ergo Prælati alienans ipse per se revocare nequit. *R. Ant.* procedit tantum, quando factum proprium impugnatur proprio nomine, non administratorio, gestum.

30 Dico 4. Pœnæ alienantium & malè alienata recipientium sunt sequentes de Jure noviori. 1. Alienans, si sit Episcopus vel Abbas, incurrit interdictum ingressus in Ecclesiam, & si per 6. menses in hoc interdicto perstiterint, suspensionem ipso Jure ab omni administratione & regimine suarum Ecclesiarum & Monasteriorum. Si verò sint Clerici inferioris Ordinis aut Dignitatis, excommunicationem, uti videtur multis, ipso facto, & simul privantur Officiis, Dignitatibus, & Beneficiis, quorum bona alienarunt. *Extrav. Ambrosius h. t. int. Com.* Imò juxta aliquod Decretum Urbani VIII. à P. Wiestner *h. n. 146.* allegatum, de quo supra, Superiores Regularium pœnam privationis omnium suorum officiorum & perpetuæ inhabilitatis ad illa recuperanda incurrunt. Recipientes verò malè alienata pariter excommunicantur. *d. Extrav. Dixi. de Jure Noviori*: nam de Jure Antiquiori etiam ipsi Episcopi & Abbates & alii Regulares ipso Jure sunt suspensi ab Officio & Administratione. *c. 2. h. t. in 6. Clem. 1. eod.* Clerici verò inferiores tantum excommunicandi per sententiam. *c. 6. cit.* Recipientes autem mala fide amittunt pretium, quod pro re sibi alienata expenderunt, applicandum Ecclesiæ. *l. 14. §. 1. C. de SS. Eccl. § c. 5. h. t.* si verò bona fide, possunt quidem ab Ecclesiâ, cui reddiderunt rem alienatam, repetere pretium, sed tantum tunc, quando inde Ecclesiâ facta est ditior, non verò, quando emptor prævidere potuit periturum pretium sine utilitate Ecclesiæ, paritate ducta à Minoribus, de quibus sic statuitur *l. 24. §. penult. de Minor.* Sed ista circa amissionem pretii non habent locum ante sententiam Judicis condemnatoriam: ac insuper emptoribus bonæ fidei competit actio adversus authorem alienationis, si is habeat bona propria privata, si ab Ecclesiâ illud recuperare nequeant. *arg. l. 23. C. de R.V.*

31 A dictis pœnis Censurarum, & privationis, excusat 1. ignorantia tam Juris quam Facti, modò non fuerit crassa aut supina. per *c. 2. de Constit. in 6.* & quidquid excusat à peccato mortali. 2. imperfectio actus, si nempe alienans ante realem & pacificam traditionem rei Ecclesiasticæ resiliivit pœnitentiâ ductus, vel alia ratione permotus. per *c. 6. h. t.* quia in materia odiosa cum effectu secuto accipiendum est delictum. 3. statim secuta retractatio alienationis completè jam factæ, & celeris restitutio. *c. 6. cit.* 4. consuetudo, per quam *Extrav. cit.* quoad pœnas dicitur esse abrogata vel non recepta in nostra Germania. 5. ejusdem *Extrav.* pœnas non incurrunt Religiosi subditi, & alii non habentes administrationem, si alienent; quia textus loqui-

tur de Prælati, Beneficiatis, & de administrationem habentibus.

TITULUS XIV.

De Precariis.

SUMMARIUM.

Alii contractus sunt Reales: alii Consensuales: alii Verbales: alii Litterales: & alii Quasi contractus.

Quid sit Precaria, & Precarium.

3. Quod ad precariam in rebus Ecclesiasticis requirantur solennitates.

4. Quam actionem Precaria:

5. Et quam pariat Precarium.

Sciendum 1. cum alienationes rerum Ecclesiasticarum ferè per contractus tantum fieri contingat, ideo per 11. sequentes Titulos de variis Contractuum speciebus tractari. In quos alii contractus Reales, alii Consensuales, alii Verbales, & alii Litterales: demum alii Quasi-Contractus. Reales, qui nempe perfectiuntur nisi per actum rei traditionem, sunt hi quatuor. 1. Mutuum, de quo aliquando dicemus ad *Tit. de Usuris in lib. V. 2. Commodatum. 3. Depositum. 4. Pignus.* Quibus proprie affinitatem adjicias Precariam seu Precarium (quæ duo sunt Synonyma) & Precarium, item Permutationem specificè acceptam. Consensuales, qui solo contrahentium consensu perficiuntur, & ad sui substantiam non exigunt traditionem rei, sunt hi sex. 1. Emptio-Venditio. 2. Locatio-Conductio. 3. Emphyteusis. 4. Fundum. 5. Societas. 6. Mandatum. De duobus ultimis in Jure Canonico non existit Titulus: Emphyteusis reducitur ad *Tit. de Locat-Conduct.* ubi eam explicabimus. Verbales sunt, quæ certam verborum formulam requirunt, ut ferè tantum est *Stipulatio*, de qua pariter in *l. re Canonico* nullus Titulus, & quæ in foro Civili propèjam exolevit. Huc tamen aliquibus refertur *Fidejussio*. Denique Litterales seu *Chirographarii*, qui ad sui perfectionem requirunt litteras: cujusmodi à multis dicitur esse *Emphyteusis*, quamvis ali negent. Atendi debent statuta & consuetudines locorum, an aliquis contractus necessarias habeat litteras. De *Innomatis*, quorum naturam indicavimus *lib. 1. Tit. de Pactis §. 2.* hic nihil. Super sunt Quasi-contractus, uti sunt *Administratio Titula: Negotiorum gestio: ex Communionem rei singularis, Finium regundorum, Hereditatis: Actio indebiti: Datio ob causam: Datio ob turpem causam: Aditio hereditatis.* Quos Sacri Canonici ferè Juri Civili relinquunt: nos aliquos perstringemus ad *Tit. de Solutionibus*, ubi etiam de *Compensatione, Novatione*, & aliis solvendis modis agemus. *Transacionem* & *Donationem* aliqui ad Contractus, alii ad Pacta reducunt: de priore egimus in *Lib. I.* de posteriore distinemus infra. Cæterum tam *Precaria* quam *Precarium* sumitur nonnunquam pro ipsa re concessa, & non pro contractu.

Sc. 2. Precariam & Precarium, licet utrumque à *Precibus*, ad quas aliquid conceditur, deriv-

derivatum sit, plurimum inter se discrepare. Siquidem Precaria est contractus, à Jure Canonico inventus, quo alicui ad preces conce-
ditur res Ecclesiastica immobilis & frugifera ad utendum, vel utendum fruendum, ea ta-
men lege, ut concessionis, si sit ad tempus diu-
turnius, renovatio singulis quinquenniis pe-
tatur. Communis in re ex *can. 5. caus. 10. q. 2.*
c. 1. segg. b. t. Differt ab Emphyteusi, quod
singulis quinquenniis debeat peti renovatio, &
quod pensum quidem admittat, sed tan-
tum per accidens, quam tamen Emphyteusi
requirit per se. Econtra Precarium est contra-
ctus, à Jure Civili inventus, quo alicui ad pre-
ces gratis conceditur aliqua res ad utendum,
reversata libera facultate revocandi ad libi-
tum. Communis in re ex *l. 1. pr. & §. 1. 2. l.*
4. ff. de Precario & c. fin. b. t. Inter contra-
ctus refertur *l. 23. ff. de R. 7.* licet juxta multos
non in sensu proprio, eo quod magis sit pactum
gratuitum (legitimum tamen) & donationis,
utque liberalitatis rationem habeat, om-
nem retributionem excludens. Revocabilitas
ad nutum concedentis, etiam sine justa causa,
& licet res sit concessa ad certum tempus, est
de illius essentia, & per hoc differt à Donatio-
ne, quare & Precarium dicitur: in quo sensu ac-
cipitur etiam tò precariò; nam quod precariò
datur, semper repeti potest. A Commodato,
cum quo Precarium magnam habet affinita-
tem, differt, quod in Precario concedatur u-
sus rei indeterminatus quoad modum, finem,
tempus: in Commodato autem usus restrin-
gitur ad certum finem, & modum utendi, ac
ad tempus certum. Dices: casu quo conce-
ditur Precarium addit pactum de non revo-
cando ante certum tempus, illud revocare
nequit antelapsum hujus temporis; quia alias
talis pactio nullum haberet effectum: ergo
Precario non repugnat irrevocabilitas. *q. N.*
dicitur, quia tale pactum de non revocando esset
contra Jus & naturam Precarii. Nihilominus
haberet adhuc effectum, nempe hunc, quod
accipiens Precarium teneatur illo tempore
elapso rem restituere, ad quod non fuisset ob-
ligatus, secusa revocatione, si tempus non
fuisset præfixum. Si verò tempus esset præfi-
xum sine clausula de non revocando, & con-
cedens Precarium non revocaret illo elapso,
posset accipiens rem ulterius retinere propter
tacitam concessionis renovationem. *l. 4. §.*
in ff. b. t.

Dico 1. Prælati vel alius Ecclesiæ admi-
nistratores non potest Precariam primitus con-
cedere sine justa causa, & solennitatibus ad a-
liendum requisitis. Communior cum Gonz.
ad c. 1. b. t. n. 7. contra aliquos cum Barb. Su-
muntur ex *c. 5. §. Extrav. Ambitiosa inter Comm.*
de Heb. Eccl. alien. Ratio: quia talis concessio
est quedam alienatio, qua vel ad dies vitæ, vel
ad tempus diuturnius, irrevocabiliter trans-
fertur in aliquem usum, vel etiam usufructus,
rei Ecclesiasticæ non sine notabili imminutio-
ne fructuum & commodorum Ecclesiæ. Cau-
sa iusta potest esse remuneratio meritorum in
Ecclesiâ præteritorum, vel spes futurorum.
Lib. III. R. P. Pichler.

Precarias omnino perpetuas specialiter à Jo-
anne IX. vetitas esse teste Baronio ad annum
Christi 904. num. 28. volunt aliqui.

Dico 2. Precaria parit actionem persona-
lem, & quidem directam Ecclesiæ adversus ac-
cipientem, ejusque hæredes, ut compen-
set damna per culpam etiam levissimam (quam
præstare tenetur in re concessa custodienda,
per *can. 72. caus. 12. q. 2. §. l. 5. §. 2. ff. commoda-
ti*) Ecclesiæ illata: item ad rem restituendam
elapso tempore præfixo, vel si omittat elapso
quinquennio renovationem petere; nec enim
ipso Jure per omissionem petitionis ea cadit in
commisum, cum hæc poena nullibi sit statu-
ta. Contrariam verò accipienti, & ejus hære-
dibus, adversus Ecclesiâ, ut præstet, quod
æquum est præstari, & relinquat rem usque ad
tempus conventum. *c. fin. b. t.* Hæc actio, cum
propriam in Jure nomen non sortiatur, recte
dicitur actio Precariæ, vel Precariarum, ad ex-
emplum aliarum actionum, quæ de Jure Civi-
li à contractibus nomen accipiunt, v. g. actio
empti, locati &c. ab emptione, locatione &c.

Dico 3. Precarium parit interdictionem de Pre-
cario, vel actionem extraordinariam præscriptis
verbis, seu conditionem incerti, constituenti Pre-
carium adversus accipientem, ut revocanti
rem restituat, & damna ei in re concessa dolo
vel per culpam latam illata resarciat. *l. 2. §. 2.*
l. 8. §. 3. segg. l. 19. ff. b. t. Nam solum dolum
& culpam latam tenetur præstare Precarium
accipiens, nisi in mora restituendi post revoca-
tionem fuerit; tunc enim etiam ad culpam le-
vem, quin & levissimam tenetur. *l. 8. cit. §. 3.*
4. §. 6. Accipienti, quando obtinet posses-
sionem naturalem rei in precarium datæ, compe-
tunt interdictionis possessoria. Oppones. In Con-
tractibus, quin solius accipientis utilitatem
eodunt, uti est v. g. Commodatum, non solum
dolos, & culpa lata, quæ in contractibus æ-
quiparatur dolo, sed etiam levis & levissima
præstanda est ab accipiente. *l. 5. §. 2. cit.* sed
Precarium cedit in utilitatem solius accipien-
tis: ergo. *q. Dist. Ma.* nisi aliud disponat Jus,
aut exigat ratio. *C. M. secus. N. Ma.* Jus ali-
ter disponi de Precario in *l. 8. cit.* & aliud po-
tulat hæc ratio; quia accipiens satis aliunde
est gravatus, quod ad nutum concedentis te-
neatur rem semper restituere, & concedenti
aliunde satis est provisum per hoc, quod sem-
per revocare possit. Sibi imputet, quod ho-
mini negligenti concedat Precarium, vel ci-
tius non revocet.

TITULUS XV.

De Commodato.

SUMMARIUM.

1. 2. Quid sit Commodatum, & quomodo differat
ab aliis contractibus.
3. 4. à quo, & quanam res commodari valeant.
5. Quæ sint obligationes commodantis,
6. 7. Et quæ commodatarii, præsertim quoad præ-
stationem culpe.
8. Commodanti datur actio commodati directa,